FOCUS

MAGAZINE VAN DE BRANDWEER ZUID-LIMBURG

Op zoek naar nieuwe helden

De vrijwillige brandweer wil jou!

Actie achter de schermen

een tweede carrière als centralist

In de schijnwerpers

Deel uitmaken van de happy few

JULI 2019

Voorwoord

Over de Focus

Beste lezer,

Ik ben blij dat de gemeenten in Zuid-Limburg de noodzaak en urgentie inzien dat investeren in de toekomst van de Brandweer Zuid-Limburg essentieel is. Het Algemeen Bestuur is akkoord met onze meerjarenbegroting 2020-2023. Wij kunnen onze blik gaan richten op de toekomst.

Zoals jullie weten hebben we in de meerjarenbegroting een extra bedrag van drie miljoen euro opgenomen. Hiermee kunnen we investeren in belangrijke speerpunten binnen de Brandweer Zuid-Limburg zoals Informatietechnologie, Vakbekwaamheid en het op orde houden van de kwaliteit van de Brandweerzorg. Daarnaast gaan we aan de slag met een plan van aanpak voor het realiseren van een toekomstbestendige brandweerorganisatie. We zijn al enige tijd bezig om te onderzoeken hoe we deze organisatieverandering op onderdelen kunnen klaarmaken voor de toekomst. In het najaar komt er meer duidelijkheid en zullen we in overleg gaan met de betrokken medewerkers en onze ondernemingsraad.

Het is aan ons gezamenlijk, alle medewerkers van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg, om dit te vertalen naar de praktijk. Ik heb er alle vertrouwen in dat ons dit gaat lukken.

Frank Klaassen,
Directeur Veiligheidsregio Zuid-Limburg

In dit nummer

Voorwoord	pagina 2	De brandende kwestie	pagina 6
Snuffelstages op de werkvloer	pagina 3	Het incident	pagina 9
Vervanging toetredingssysteem	pagina 4	Het lopend vuurtje	pagina 10
Werkconferentie		Tweede loopbaanbeleid	pagina 12
Brandveiligheidsbeleid	pagina 4	In de schijnwerpers	pagina 14

Snuffelstages op de werkvloer

Rood en blauw kijken weer bij elkaar in de keuken in Maastricht

“Wat wij proberen te doen is iets dat ooit normaal was, nieuw leven inblazen. En dat is snuffelen aan elkaars werk en begrijpen waar de ander mee bezig is.” Aan het woord is Roy Foppen, bevelvoerder van de Kazerne Maastricht-Noord. Samen met rechercheur Roel Wierts van de Politie Limburg initiatiefnemer van wederzijdse kijkjes in elkaars ‘keuken’. Een pilot die inmiddels zeven brandweermensen heeft laten ervaren wat het inhoudt om bij de politie te werken en twee politiestudenten inzicht heeft gegeven in het werk van de brandweer.

Ten tijde van de Gemeentepolitie en de Politie Limburg-Zuid maakten dit soort snuffelstages standaard deel uit van de opleiding, vertelt Roel: “Iedere politiestudent liep eerst 24 uur mee met de brandweer voor hij met zijn werk in Maastricht begon.” Om diverse redenen is het ‘snuffelen’ de afgelopen jaren echter geschrapt. “Reorganisaties bij beide organisaties, werkdruk, zegt ‘t maar,” aldus Roy. Het gevolg hiervan is dat blauw en rood niet meer ‘zomaar’ bij elkaar over de vloer komen. “Mensen kennen elkaar daardoor nauwelijks van naam en gezicht, laat staan dat ze weten wat het werk van de ander inhoudt. Daardoor leven er ook vooroordelen over de ander,” vult Roel aan, die zelf zeven jaar geleden de overstap maakte van de brandweer naar de politie. “Als brandweerman ergerde ik me bijvoorbeeld aan het feit dat de politie soms erg laat kwam, eventjes het verkeer regelde en dan weer weg ging. Nu ik zelf bij de politie werk en weet dat er soms dringendere zaken zijn, kan ik dit soort zaken beter in perspectief plaatsen.”

Dat inzicht gunt hij ook collega’s, zowel in het blauw als rood. Maar het gaat verder dan het verwerven van inzicht. Het gaat ook om weten wat kan en mag. Volgens Roy cruciaal in de dagelijkse praktijk: “Een voorbeeld: agenten zijn als eerste bij een brand en stampen de deur in omdat er mogelijk nog mensen in het pand zijn. Ik begrijp dat je dit doet, maar het is niet de juiste manier van handelen. Als je een deur intrapt, komt er zuurstof bij waardoor de brand groter wordt, de brandweer minder goed kan opereren en de overlevingskans van het slachtoffer vermindert. Maar, zoiets moet je dan wel weten.”

De wederzijdse snuffelstages zijn een manier om die kennis te vergaren. Brandweermensen gaan op patrouilles mee met Roel en zijn collega’s, politiestudenten lopen 24 uur mee met de brandweer. De stages hebben nog geen officiële status. Het is een proefproject, dat stap voor stap in Maastricht wordt uitgerold. Roel en Roy regelen het naast hun normale werk “omdat we het belangrijk, interessant en leuk vinden”. Samen zetten ze de deuren steeds verder open. Ook letterlijk. Want samenwerken en kennisdelen begint met regelmatig samen en met collega’s een kopje koffie drinken op de kazerne of het politiebureau, besluiten beide heren.

Megaklus: vervanging brandweer-toetredingssystemen

Wist je dat er in de regio Zuid-Limburg maar liefst 1100 objecten zijn waar de brandweer via een brandweerbuis naar binnen kan in geval van een calamiteit? Dit is een buis die in de gevel van een object gemonteerd is. Dit is vooral belangrijk als er geen 24-uurs bewaking is. Dit systeem wordt al dertig jaar toegepast en is nu aan vervanging toe. "Het huidige systeem is kwetsbaar waardoor het risico van misbruik te hoog is," vertelt specialist Brandpreventie René Boosten van de Brandweer Zuid-Limburg. Met hulp van collega's is hij al een hele tijd bezig met deze megaklus.

Elektronisch systeem

"Wij hebben gekozen voor een elektronisch systeem met als grote voordeel dat er voor de gebruiker en Brandweer Zuid-Limburg een aantal aanvullende veiligheidsmaatregelen getroffen worden. Hierdoor is het risico bij diefstal of vermissing van een sleutel aanzienlijk afgenomen. Gekozen is voor een nieuw systeem waarbij de huidige brandweerbuis, kluis of het depot zoveel als mogelijk gehandhaafd kunnen worden. Uitsluitend de mechanische cilinder wordt vervangen door een nieuwe elektronische cilinder."

Alle vervangingen nog dit jaar

De gebruikers van alle 1100 objecten hebben inmiddels een brief ontvangen met het verzoek om hun brandweertoetredingssysteem aan te passen. Het liefst ziet René Boosten dat het vervangen van de cilinders nog dit jaar gebeurt. Intern worden in ieder geval nu de brandweervoertuigen aangepast. De vervanging van de buizen in alle objecten staat voor het derde en vierde kwartaal gepland zodat volgend jaar alle systemen optimaal beveiligd zijn.

Werkconferentie Brandveiligheidsbeleid

Eén keer per jaar worden medewerkers van gemeenten, provincie en de brandweer inhoudelijk bijgespijkerd over belangrijke onderwerpen tijdens de werkconferentie Brandveiligheidsbeleid Zuid-Limburg. Tijdens de zevende editie van deze conferentie is veel aandacht voor een heel belangrijk thema, de nieuwe Omgevingswet. Voor kazernechef Iwan Custers van de Kazerne Maastricht Noord de perfecte gelegenheid om in dit kader gemeenten op te roepen om samen te werken. Om in gesprek te gaan met de Veiligheidsregio Zuid-Limburg om invulling te geven aan de gevolgen van de Omgevingswet.

Wat houdt de Omgevingswet in?

De Omgevingswet regelt de leefomgeving. Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen moeten samen één omgevingsvisie maken waarin ze rekening houden met de verschillende belangen. Die visie dient als basis voor procedures rond vergunningen die daardoor korter en eenvoudiger worden. (Bron: www.rijksoverheid.nl)

Over twee jaar is er nog maar één wet in plaats van 26, nog maar 350 wetsartikelen in plaats van 5000. Kortom, er is straks nog maar één wet voor de hele leefomgeving; één omgevingsplan in plaats van meerdere bestemmingsplannen. Dit laatste is voor de brandweer een bijzonder belangrijk onderdeel binnen de nieuwe omgevingswet. Iwan Custers:
"In heel Zuid-Limburg zijn risico's te vinden. Denk aan natuurgebieden, bedrijven, historische binnensteden en het vliegveld bijvoorbeeld. Al deze risico's zijn door de veiligheidsregio en de brandweer in kaart gebracht. Dit heeft geleid tot het provinciaal risicoprofiel en het brandweerrisicoprofiel. In overleg met gemeenten wordt bepaald of dit een aanvaardbaar risico is.
Door de inwerkingtreding van de Omgevingswet in 2021 is dit onderwerp actueler en belangrijker dan ooit. Daarom worden gemeenten opgeroepen om met ons in gesprek te gaan."

Een oproep dus aan alle 16 gemeenten in Zuid-Limburg om nu, samen met de veiligheidsregio, in actie te komen.

"Wij als brandweer kunnen het niet alleen"

is de boodschap van projectleider Brandveilig Leven Jos Loijens die aan het slot van de werkconferentie iedereen bijpraat over het onderwerp 'brandveiligheid bij ouderen'. Hij legt meer uit over landelijke ontwikkelingen zoals: Hoe zorg je ervoor dat ouderen in flats of verzorgingstehuizen veilig naar buiten komen als er brand uitbreekt. Mag je bijvoorbeeld toch de lift gebruiken mits deze voldoet aan bepaalde eisen? En wist je dat de overheid in gesprek is met onder meer meubelgigant Ikea om brandveilig meubilair te ontwikkelen?

Daarnaast is en blijft de Brandweer Zuid-Limburg zelf erg actief in het geven van voorlichting. Veel tijd wordt geïnvesteerd in gesprekken voeren met en workshops geven aan beïnvloeders. Ook worden er workshops ontwikkeld voor WMO-medewerkers van gemeenten, de stichting Dementie en voor woningcorporaties. Ook gemeenten wordt gevraagd om het onderwerp brandveiligheid bij ouderen op het netvlies te houden. Door de toenemende vergrijzing heeft dit onderwerp alle aandacht nodig.

De volgende werkconferentie Brandveiligheidsbeleid Zuid-Limburg zal in 2020 plaatsvinden.

‘Wij rennen naar binnen, waar anderen naar buiten rennen’

De vrijwillige brandweer – op zoek naar nieuwe helden

Schinnen, maandagavond 03 juni - een groep geüniformeerde mannen, in leeftijd variërend van 19 tot 60 jaar, drinkt een kop-je koffie, inspecteert ondertussen de brand-weerwagen die buiten geparkeerd staat, en neemt even de afgelopen week door. Klokslag zeven uur neemt kazernechef Roger Jennen het woord. De oefenavond start met enkele mededelingen en wordt gevolgd door uitleg over nieuwe oefen-materialen en eindigt met het oefenen met de bediening van de tankautospuit.

De afgelopen tijd is er veel landelijke aandacht voor de brandweervrijwilligers. Het worden er namelijk steeds minder. En ze zijn juist zo hard nodig. Alleen al in Zuid-Limburg zijn er zes beroepskazernes en maar liefst 19 vrijwillige kazernes waar ruim 550 vrijwilligers werken.

“We werken hier in Schinnen met een rooster zodat we op avonden en in de nachten doordeweeks en weekenden zes mensen bij elkaar kunnen krijgen. Die zes hebben we nodig voor de uitruk met 1 brandweerwagen,” vertelt Roger Jennen, “we hebben hier ook nog een WTH haakarmvoertuig met een watertank container waar nog eens twee mensen voor nodig zijn. Daarom hebben we minimaal 22 vrijwilligers nodig om het rooster rond te krijgen. Het is erg krap geworden. Ik voorzie binnen enkele jaren wel problemen door natuurlijk verloop en vrijwillig vertrek. We moeten wel aandacht hebben voor het aantrekken van nieuwe vrijwilligers. Er gaan de komende jaren meer mensen weg dan dat er nieuwe bijkomen.”

Oudgediende Peter van Lent, 60 jaar, kondigt uitgerekend deze avond zijn afscheid aan. Na 30 jaar dienst bij de vrijwillige brandweer vindt hijzelf, en ook zijn vrouw, dat het wel goed is geweest. In december zal hij zijn laatste dienst draaien. Dat is geen gemakkelijke beslissing geweest.

“Dit werk geeft heel veel voldoening. Het gaat erom dat je mensen kunt helpen. Maar het gaat ook om saamhorigheid. De collega’s hier zijn mijn tweede familie, er is een hoop gezelligheid met bbq’s en feestjes en je kunt ook altijd je verhaal kwijt. Dat zal ik straks zeker gaan missen. Toen ik hier 30 jaar geleden begon had ik niet bedacht dat ik het zo lang zou volhouden, maar ik ben erin gerold en wilde nooit meer weg. Tegen de tijd dat ik stop ben ik 61 jaar. Ik moet toch een keer afscheid nemen.” Buiten staat de 19-jarige Dylan Hofman bij de tankautospuit. Nog maar net begonnen aan zijn carrière bij de vrijwillige brandweer. Typisch een gevalletje van ‘met de paplepel ingegoten’. Vader Hofman is namelijk ook vrijwilliger bij de kazerne in Schinnen. Met 14 jaar gestart bij de jeugdbrandweer, die ook in Schinnen actief is. “Vorig jaar, net voor mijn 18e verjaardag, heb ik gesolliciteerd bij de vrijwilligers, ik kon niet langer wachten. Je doet het toch voor die ene grote brand hè, om echt door het vuur te gaan voor de mensen. Dat is mijn drive.”

Elke brandweerman, vrijwilliger of beroeps, heeft diezelfde passie als Dylan benoemt.

Het door het vuur gaan voor de mensen. William van der Locht, al ruim 10,5 jaar vrijwilliger bij het korps in Schinnen, verwoordt het wel heel mooi: “Wij rennen naar binnen waar anderen mensen naar buiten rennen.” In het dagelijks leven is William werkvoorbereider bij een constructie-en plaatbedrijf in Weert. En daarnaast is hij ook nog eens een zogenoemde hybride vrijwilliger bij de beroepskazerne op de Middenweg in Sittard. “Gemiddeld twee keer per maand draai ik een 12- of 24 uursdienst in Sittard. Een bewuste keuze om meer ervaring op te doen op andere grote voertuigen en om samen te werken met het (repressief) beroepspersoneel. Ik wil heel graag iets voor de maatschappij betekenen. En het gaat me ook om de saamhorigheid, de collegialiteit en om het samen klaar staan voor de burger als die ons nodig heeft. Als ik om 07.00 uur ‘s ochtends klaar ben dan haal ik het net om op tijd bij mijn werk in Weert te zijn. Ja daar weten ze dat ik dit ook doe. Dat is geen enkel probleem. Uitslapen hoef ik niet, ha ha. Ik doe dit werk bij de brandweer met een reden tenslotte. Ik doet het voor de uitrukken.”

Die passie, daar is het weer. Volgens kazernechef Roger Jennen heb je die drive ook nodig. Anders red je het niet. Aanmelden bij de vrijwillige brandweer is één ding, daarna begint het pas. “Je moet een opleiding volgen die ruim 2 jaar duurt. Daarnaast moet je elke week komen oefenen. Een enkele keer kun je wel afzeggen, maar als je op het rooster staat, wordt wel van je verwacht dat je komt opdagen als er een incident is.” Roger vervolgt: “Ja er wordt veel van je verwacht, maar je krijgt er ook heel veel voor terug. Ik ben zelf 22 jaar vrijwilliger geweest en als kazernechef heb ik verschillende vrijwillige posten bemand. Wat je vooral ziet is ‘kameraadschap’.
Al dat reilen en zeilen, ongeschreven wetten, het familiegevoel, dat komt er allemaal als bonus bij. Je krijgt ook een vergoeding natuurlijk, maar dat moet niet je motivatie zijn.”

Daar doet Dylan Hofman het ook absoluut niet voor. Naast zijn carrière en opleiding bij de vrijwillige brandweer volgt hij ook nog vijf dagen per week een juridische opleiding in Sittard.
“In september ben ik met de opleiding bij de brandweer gestart. Elke donderdag moet ik naar het ROC in Margraten. Het eerste jaar heb ik bijna afgerond. Elke twee à drie maanden krijg ik een theorietoets en praktijktoets. Daar komen de toetsen en huiswerk voor de juridische opleiding nog bij. Nu aan het einde van het schooljaar is het wel wat druk, maar ik vind het nog goed te doen.”

Dylan praat vaak met zijn vrienden over wat hij allemaal doet. En hij merkt wel dat ze het stoer vinden wat hij doet. “Ik vertel wel eens wat ik meemaak en dan merk ik dat er interesse is. Sommigen overwegen om zich aan te melden.”

Nieuwe aanmeldingen. Dat klinkt als muziek in de oren van kazernechef Roger Jennen en zijn collega’s in de regio. Er wordt vanuit de Brandweer Zuid-Limburg hard gewerkt om nieuwe middelen te ontwikkelen die ingezet kunnen worden voor het aantrekken van nieuwe mensen. Roger: “Onze facebookpagina (-brandweer Schinnen-) werkt goed, de kazerne laat zich zien op evenementen, en dan merk je dat mensen interesse hebben in de brandweer. Misschien moeten we ons ook meer gaan focussen op de jeugdbrandweer die hier ondergebracht is. We hebben nu zeven jongens. Dat zorgt voor doorstroom.”

Daar is Roy Hensgens, bevelvoerder bij de kazerne Schinnen en hoofdleider bij jeugdbrandweer het helemaal mee eens. “Vorig jaar zijn vijf jongeren vanuit de jeugdbrandweer doorgestroomd naar kazernes verspreid over Zuid-Limburg. We kunnen dus weer nieuwe aanwas gebruiken. In totaal hebben we plek voor veertien jongeren.”

Roy Hensgens, 29 jaar, is, net als Dylan Hofman, ook ooit bij de jeugdbrandweer begonnen. Zijn interesse is gewekt door zijn overbuurman, die foto’s voor de brandweer maakte. Nu is hij al tien jaar vrijwilliger in Schinnen. “Ik heb er echt geen moment spijt van gehad. Ja het vraagt heel wat van je, zeker in de beginjaren, maar het is echt goed te doen. Ik zat al in de leermodus door mijn eigen opleiding, en doordat ik ook bij de jeugdbrandweer gezeten had, was de opleiding bij de brandweer zeker goed te doen.”

Een keer in de twee weken staat Roy op zondagmorgen klaar voor de jeugdbrandweer voor 14- tot 18-jarigen. “Eigenlijk doen we alles wat brandweer ook doet, alleen gaan we niet de warmte in. Zorgen dat water van a naar b komt, we gooien slangen uit, onder begeleiding laten we ze wel eens in knippen in auto’s en soms doen we een oefening met chemiepakken. We maken uitstapjes naar het vliegveld en Chemelot. Je kunt het vergelijken met de scouting, maar dan voor de brandweer.”

De jeugd heeft dus ook hier de toekomst. Maar de vrijwilligers bij de brandweer in Schinnen denken dat de pijlen ook gericht moeten worden op de oudere jongeren, de dertigers. De mensen die al een carrière hebben en gesetteld zijn en daardoor tijd en energie hebben om iets voor de maatschappij te betekenen.

Peter van Lent heeft het ruim dertig jaar volgehouden. Aan hem het laatste woord: “De beroepsbrandweer kan niet zonder vrijwilligers. Wij doen zo’n belangrijk werk.”

**“Meld je aan!
Je krijgt er zoveel voor terug.”**

‘Onmisbaar’

Vanuit de organisatie wordt actief meegedacht over manieren om nieuwe vrijwilligers te werven. Niet alleen voor de kazerne in Schinnen, maar voor álle 19 vrijwillige brandweerkazernes in de regio Zuid-Limburg. In de vorige Focus hebben we al bericht over een toolkit die ontwikkeld wordt. De afgelopen maanden is hard gewerkt aan een nieuwe hoofdboodschap die gebruikt wordt boven alle uitingen en de kazernechefs krijgen middelen die ze op verschillende manieren kunnen inzetten. P&O adviseur Aniek Pijls: “We willen duidelijk maken hoe belangrijk het werk van de vrijwillige brandweer is. Het kernwoord is dan ook ‘onmisbaar’. De toolkit bevat onder meer posters, flyers, banners die op kazernes opgehangen kunnen worden, foto’s voor social mediakanalen, advertenties, enzovoorts. Ik geloof dat er zelfs T-shirts bedrukt gaan worden.”

Daarnaast komt er een online-campagne op de website van de Brandweer Zuid-Limburg en op de website van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Aniek Pijls: “We hebben foto’s laten maken voor alle uitingen en het mooie is dat daarvoor onze eigen vrijwilligers op de foto zijn gegaan. Een aantal duikers in Stein, medewerkers van de vrijwillige kazernes in Vaals en Margraten. Ik heb me laten vertellen dat voor één bepaalde foto de groep zelfs anderhalf uur stil moest staan. De mannen en vrouwen voelden zich net fotomodellen ha ha.”

Deze zomer zal de toolkit bij alle kazernechefs afgeleverd worden en dan kan de werving van start.

Het incident

Brand flatwoning Landgraaf (23 mei 2019)

In een flatwoning aan de Kieskoel in Landgraaf breekt een binnenbrand uit waardoor de bewoner van het appartement naar het balkon moet vluchten. Met een redvoertuig wordt hij door de brandweer naar beneden gehaald. Ook drie katten worden gered. De bewoner moet voor nader onderzoek mee naar het ziekenhuis.

Erger voorkomen in Kerkrade

(20-04-2019)

Aan de Wolfsweg in Kerkrade zorgt een brand in een tuinhuisje bijna voor een brand in het aangrenzende woonhuis. Zowel de ramen op de begane grond als op de eerste verdieping zijn al gedeeltelijk gesprongen voordat de brandweer arriveert. Dankzij snel handelen van de brandweer wordt erger voorkomen. Bij de brand raakt niemand gewond.

Het lopend vuurtje

Herdenking

Elk jaar vindt op de derde zaterdag in juni een landelijke herdenking plaats ter nagedachtenis aan omgekomen collega's. Ook bij de kazerne in Heerlen is hierbij uitgebreid stilgestaan. Bij alle kazernes worden op die dag tussen 12 en 15 uur de brandweervlaggen halfstok gehangen.

Wedstrijd regionale jeugdbrandweer

In mei heeft de jeugdbrandweer Schinnen voor de eerste keer een wedstrijd georganiseerd waaraan maar liefst 22 jeugdbrandweerploegen uit heel Nederland aan mee hebben gedaan. De jeugdbrandweer, met als basis Schinnen, bestaat uit jongeren van 14 tot 18 jaar uit de hele regio Zuid-Limburg.

Zwaailichtendag Kerkrade

Ook bij de vierde editie van de Euregionale Zwaailichtendag in Kerkrade, in april, mag de Brandweer Zuid-Limburg niet ontbreken. De populaire en drukbezochte dag levert veel mooie plaatjes op.

Oefening incident-bestrijding gevaar-lijke stoffen

Om voorbereid te zijn op echte incidenten is het belangrijk om oefeningen te houden. Vorige maand is een grote oefening gehouden bij de Barge Terminal Born. Voor deze oefening zijn twee containers gevuld met verschillende ge-vaarlijke stoffen op elkaar gevallen. De stoffen zijn met elkaar in contact gekomen waardoor een zeer giftig stofje ontstaat. Aan de oefening hebben verschillende disciplines binnen de brandweer meegewerkt, zoals meetploegen, de Officier van Dienst en de AGS (adviseur gevaar-lijke stoffen).

Tweede loopbaanbeleid: het verhaal van Frenk Vromen

Actie achter de schermen

Om een beeld te geven van het hoe en wat rondom het tweede loopbaanbeleid bezwarende functie laten we in een speciale reeks collega's aan het woord. Collega's die over pakweg tien jaar een nieuwe weg (moeten) inslaan. In de vijfde aflevering is het woord aan Frenk Vromen, 45 jaar, werkzaam bij de brandweerkazerne Maastricht-Zuid.

Bovenstaande tekst klopt deze keer niet helemaal. Huh?! Laten we het uitleggen. Frenk is namelijk niet verplicht om een tweede loopbaanplan ten uitvoer te brengen. Het is zijn eigen keuze. Sterker nog, hij is zelfs bijna klaar met zijn plan.

Frenk Vromen: "In het kader van FLO mag ik eerder stoppen met werken. Toch ben ik begonnen aan een tweede loopbaanplan omdat ik het belangrijk vind om iets achter de hand te hebben voor het geval dat ik repressief niet meer inzetbaar ben door bijvoorbeeld een ongeval. Er kan zomaar iets gebeuren. Daar moet je toch over nadenken. Ik ben al 24 jaar in dienst bij de brandweer. Ik voel me fit, maar ik kan me voorstellen dat als je ouder wordt, je bepaalde klachten kunt krijgen. Oudere collega's geven ook wel aan dat het repressieve werk soms niet gemakkelijk is. Het werken met volle bepakking en adembescherming is heel zwaar. En als 's nachts de pager afgaat en het licht aanspringt, moet je vanuit een diepe slaap het bed uit en binnen één minuut in het voertuig zitten. Je rijdt dan met spoed naar een incident. Dat alles is erg belastend voor lichaam en geest. Ik vind het dan ook geen overbodige luxe om een kleine verzekering in te bouwen."

Centralist meldkamer

"Als ik binnen de brandweerorganisatie kijk naar de niet-repressieve functies, dan spreekt de functie van centralist mij absoluut het meest aan. Altijd al.

Maar twee jaar geleden is de interesse écht aangewakkerd. We hebben toen, in verband de tijdelijke afsluiting van de Noorderbrug, een tijdelijke kazerne bemand achter het MCC. Ik ben daardoor heel vaak op de meldkamer geweest in die periode. Kort daarna heb ik via mijn kazernechef de vraag gesteld of ik opgeleid kon worden tot centralist en daar is heel positief op gereageerd door de organisatie."

"Je hebt dezelfde incidenten als de collega's op straat, maar met dat verschil dat je letterlijk en figuurlijk 'achter de schermen' werkt. Je bent intensief met een uitruk bezig, ook al ben je er niet fysiek bij. Ook op de meldkamer draait het, net zoals op straat, vooral om teamwork. Je bent vaak met een team van drie centralisten met hetzelfde incident bezig, zeker als een incident wat groter of hectischer is. De eerste centralist neemt de (112) meldingen aan, de tweede centralist alarmeert de eenheden en onderhoud de communicatie met de voertuigen die uitrukken. De derde centralist pleegt de uitgaande telefoontjes, neemt eventuele nieuwe meldingen aan en zorgt dat de vragen vanuit het veld voorzien worden van een antwoord, soms zelfs nog voordat de vraag gesteld is. Denk aan het opzoeken van waterwinning en meteogegevens, of onderzoeken welke bebouwing in de buurt van een incident ligt. Vooral bij grotere incidenten of wanneer er meerdere incidenten tegelijk lopen, werken we intensief samen. Er is veel onderlinge communicatie. Ook met centralisten van de ambulance, de politie en de calamiteitencoördinator. Het is een zeer dynamische omgeving, waar mentaal veel van je wordt gevraagd, echt een uitdaging."

Ruim 8 maanden geleden is Frenk begonnen aan de opleiding tot centralist in de meldkamer. En nu is hij bijna klaar. Zijn baan als brandweerman geeft hij voorlopig niet op, maar hij sluit niet uit dat hij ooit de overstap naar de meldkamer probeert te maken. Frenk: "Er is op dit moment een tekort van 0,3 fte op de meldkamer. Dus als ik klaar ben met de opleiding, kan ik af en toe een dienst opvangen op de meldkamer. Iets waar ik naar uitkijk."

Zekerheid

Hij wil aan zijn collega's het volgende meegeven: "Zie het 2e loopbaantraject vooral niet als een verplichting of een last, maar zie het als een mogelijkheid om een beetje zekerheid aan je toekomst te geven en iets te leren waar je ook nog plezier aan beleeft."

Loopbaanbalie

Medewerkers die vanaf 1 januari 2006 in dienst zijn gekomen als brandweermedewerker (beroeps) mogen maximaal 20 dienstjaren in een bezwarende functie werken.

Het tweede loopbaanbeleid is in het leven geroepen om ervoor te zorgen dat deze medewerkers op duurzame wijze tot hun pensioenleeftijd kunnen blijven werken door een overstap te maken naar een niet bezwarende functie.

Om een tweede loopbaan een reële kans te geven is het verstandig dat medewerkers zich tijdig oriënteren op een andere carrière binnen of buiten de brandweer. Vanaf begin 2019 is een loopbaanbalie opgezet waar brandweermedewerkers terecht kunnen met vragen over carrièremogelijkheden nà de brandweer.

De focus van de loopbaanbalie is actief gericht op de doelgroep brandweermedewerkers die vanaf 1 januari 2006 in dienst zijn getreden. Maar ook brandweermedewerkers die eerder in dienst zijn gekomen, kunnen met hun vragen bij de loopbaanbalie terecht.

Andere medewerkers werkzaam bij de veiligheidsregio kunnen met vragen over loopbaan- en studiemogelijkheden voorlopig nog terecht bij hun eigen P&O adviseur.

Meer informatie
Sportduikers zijn meer dan welkom om hun interesse kenbaar te maken bij de Brandweer Zuid-Limburg. Daarvoor kunnen ze terecht bij coördinator Thei Weelen van het duikteam. E-mail:t.weelen@brwzl.nl

Duikers gezocht!

Alles gaat op gevoel. Je ziet letterlijk geen hand voor ogen. Het water is smerig en stinkt. Het enige contact dat je hebt is met je maatje die aan de kant zit. Ogen dicht en op de tast zoeken, dat is wat je doet. Er is namelijk iemand die naar boven gehaald moet worden. Reddingswerk verrichten bij het duikteam van de brandweer vraagt veel van je, maar je krijgt er ook veel voor terug. Het duikteam van de Brandweer Zuid-Limburg kan wel versterking gebruiken. Maar wat houdt het werk eigenlijk in? En waarom zou je je moeten aanmelden? Een gesprek met Thei Weelen, coördinator van het duikteam van de brandweer en Leo van Nuil, een van de oudste actieve brandweerduikers van Nederland.

De 60-jarige Leo van Nuil doet het werk nu bijna 19 jaar: "Het is de passie voor het zwemmen en voor het reddingswerk. Je moet bij een team willen horen, bij dat aparte clubje binnen de brandweer. Ja eigenlijk moet je gewoon een kronkel hebben, ha ha." Thei Weelen vult aan: "Je moet inderdaad een vakidioot zijn. Je kunt ons zien als de mariniers van de brandweer. Onze duikers moeten voor een deel dezelfde oefeningen doen en worden in een beroepsregister ingeschreven. Het is echt een heel echt apart specialisme. Fysiek zwaar, maar als je erbij hoort, dan maak je deel uit van de bij de happy few!"

Leo

Leo van Nuil maakt dus al jaren deel uit van die happy few. Hij voelt zich nog altijd fysiek en mentaal gezond en supersterk. Dat komt wellicht door zijn verleden als sportzwemmer. Water is altijd zijn grote passie geweest. Niet dat je het duiken voor de brandweer kunt vergelijken met wat de gewone mens doet.
Op zoek naar een mooi koraalrif of het spotten van bijzondere vissen is er niet bij. Duiken in de Maas of Kanaal betekent voor 100 procent afhankelijk zijn van je collega-duiker op de kant. Leo: "Je ziet geen hand voor ogen. Het is vies, stinkend, vuil en smerig water. Ik doe zelfs altijd mijn ogen dicht zodat ik me beter kan concentreren. Reddingswerk onder water is echt op gevoel. Wij doen alles op de tast; of we nu zoeken naar een lichaam, een auto of iets anders. Mijn maatje op de kant is mijn gids. Ik zit aan een touw vast en door middel van lijnsignalen wijst hij me waar ik naar toe moet. Je bent helemaal alleen in het water. Als de duiker aan de kant vier rukken aan het touw geeft dan moet ik naar links, twee rukken is naar rechts en zo stuurt hij me waar ik naar toe moet."

Twee duikteams

De Brandweer Zuid-Limburg heeft 13 duikers tot haar beschikking. Zes bij de kazerne in Stein en zeven bij de kazerne in Eijsden. Leo: "Als er een melding komt van bijvoorbeeld een persoon te water, dan moeten er vier mensen naar toe; een chauffeur, een duikploegleider en twee duikers. Soms komen er twee uit Stein en twee uit Eijsden, soms alle vier uit een van de twee kazernes. Het is vrijwilligerswerk he, dus je bent afhankelijk van wie beschikbaar is."
Thei legt uit dat Zuid-Limburg de luxe heeft van twee duikteams. In sommige provincies is er geen enkel duikteam. Het is de keuze van de brandweer. Als je besluit om een duikteam in te richten, dan komt er heel wat bij kijken. Het is qua eisen het strengste onderdeel van de hele brandweer."

Specialisatie

Doordat de eisen heel hoog zijn, is het niet gemakkelijk om nieuwe aanwas te krijgen. Eigenlijk zou zowel het duikteam in Stein als het duikteam in Eijsden uit twaalf personen moeten bestaan. Nu is dat dus maar de helft. Daar moet dringend verandering in komen. Thei Weelen: "We zijn echt onderbezet en dat komt door een aantal redenen. Het is een hele zware specialisatie. Als je ook nog eens vrijwilliger bent bij de 'gewone' brandweer dan is het echt heel zwaar. Daarvoor moet je 88 uur oefenen. Als duiker komen daar nog eens 30 oefeningen bij. Niet alleen hier in de Maas en Kanaal, maar we gaan ook oefenen in de Westerschelde, het Grevelingenmeer, en in de duiktoren in Enschede bijvoorbeeld." Leo vult aan: "Het gaat om diepte en stroming. Hier in de buurt is het diepste water 5 à 6 meter. Maar we zijn verplicht om ook te oefenen op een diepte tot 15 meter. En dat vind je hier in de buurt dus niet." Thei: "Je staat in het beroepsregister en daar moet je wel in blijven. Dus je moet examens halen en je oefeningen blijven doen. Het is wel een opgave, naast je gewone werk. Sommigen moeten bij de eigen baas een aantal dagen verlof per jaar oppakken om dit allemaal te kunnen doen."

Sportduikers zijn welkom

Een paar jaar geleden werd bij wet geregeld dat ook sportduikers zich mogen aanmelden bij het duikteam van de brandweer. Thei Weelen is daar blij mee: "Sportduikers zijn mensen die sowieso al heel veel geld en tijd investeren in hun hobby, verre reizen maken, maar ook hier duiken. We bieden hen de kans om hier te duiken met de modernste apparatuur en technieken. Je krijgt er ook nog eens voor betaald en je krijgt die beroepsregistratie. Dat zijn toch hele mooie en waardevolle aanvullingen op de eigen hobby. Alleen moeten mensen zich wel realiseren dat brandweerduiken echt anders dan hobbyduiken. Het is keihard professioneel optreden. "Kijkend naar Leo vult Thei zijn eigen verhaal aan: "Het kan allemaal zwaar zijn en tegenzitten, maar het feit dat jij, Leo, er na al die jaren nog steeds zit, geeft ook aan dat het heel leuk is."
Leo: "Absoluut! We hebben ooit melding gehad van een trailer met vier schapen die in de Keutelenbeek terecht was gekomen. Het was koud en die schapen moesten snel uit het water. Ik sta nog ergens op een foto met een schaap in mijn armen. Verliefde blik ha ha ha ha. In de vijver in Steinerbos heb ik op het ijs gelegen omdat twee ganzen vastzaten in het ijs. Op mijn buik ben ik ernaartoe gegleden om ze te bevrijden. Dat zijn mooie verhalen!

Afscheid nemen

Maar soms komt er ook een melding binnen 'persoon te water'. Wat dan? Leo vervolgt: "Ja die verhalen, die situaties heb je ook. Onze taak is om mensen waardig uit het water te halen en ze waardig over te dragen.
Thei: "Dat geldt in zijn algemeenheid voor de gehele brandweer. Het zijn meestal situaties waar andere mensen wegrennen en wij juist in overtuiging op af gaan. Ja je komt in vreselijke situaties terecht. Maar als een slachtoffer overleden is, dan is er altijd nog familie die afscheid wil nemen. Daar putten we kracht uit. Je weet wel dat iets afgerond kan worden. Je weet dat mensen afscheid kunnen nemen. Daar hoort pijn bij, maar erger zou zijn als je voor altijd in onzekerheid moet verkeren over wat iemand overkomen is. Dat geldt voor de gehele brandweer."

Aanmelden dus

Realistisch zijn Leo en Thei zeker, maar ze hopen toch dat sportduikers zich komen aanmelden bij de brandweer. Ze zijn hard nodig. Thei: "Ja het is niet gemakkelijk, maar het levert ook zeker heel veel op. Ik zou het fantastisch vinden om een team van sportduikers te hebben die zich nergens anders mee bezig hoeven te houden dan duiken. Als er drie of vier mensen bijkomen zou ik enorm dankbaar zijn. We hebben gemiddeld 15 meldingen per jaar. Tot nu toe kunnen we nog altijd leveren. We zijn nog niet in de problemen gekomen. Maar op enig moment is Leo zeventig jaar oud, en dan gaat hij vast overwegen om echt te stoppen." "Ach", vult Leo lachend aan: "Ik kan best blijven tot mijn 75ste. Je weet maar nooit!"

Colofon

Focus Magazine is een uitgave van de Brandweer Zuid-Limburg

- Interviews en teksten:
PITTIG in de media
www.pittigmedia.nl
- Eindredactie:
Afdeling communicatie
Brandweer Zuid-Limburg
- Fotografie:
Johannes Timmermans &
FVT BRZWL
- Vormgeving:
Di-Gitta-Al
www.di-gitta-al.nl
- Oplage is 1200 exemplaren